

Zadnje vesti

Po napovedi vremenskega urada, bo danes oblačno in nekoliko gorkeje.

Državlani, ki iz kateregakoli vzroka niso registrirani pri volilnem odboru okraja Cuyahoga, ne bodo mogli voliti na primarnih volitvah 4. oktobra, kakor tudi ne na rednih volitvah 8. novembra, ko bo se bo volil župan skupno z mestno zbornico v Clevelandu, razen ako se danes registrirajo. Volišča so v ta namen danes odprta med 10. uro dopoldne in 2. uro popoldne in pa med 4. uro popoldne in 9. uro zvečer!

V Beogradu je bilo naznanjeno, da bodo Združene države poslane na Mednarodni sejm, ki se bo vršil v Zagrebu med 2. in 17. septembrom, svojo razstavo o uporabi atoma za miroljubne namene.

Gov. Lausche je odložil izvršitev smrtni kazni, na katero je bil obsojen 23-letni Benjamin Meyer iz okraja Hocking kot morilec svoje žene. Odložitve velja do 27. septembra in govorner se bo medtem o slučaju posvetoval s svojim kabinetom. Meyer in žena sta bila ločena, naka je mož šel do svoje žene in jo skušal pregovoriti, da bi se povrnila. Sledil je preprič, tekom katerega je Meyer ženo ustrelil.

V Dixonu, Illinois, je padla cirkuška akrobatka Evelyn Merriam iz višine 105 čevljev na asfaltni tlak in dobila pri tem smrtno nevarne poškodbe. 37 let stara akrobatka, doma iz Los Angelesa, je nastopala na prvi večerni predstavi festivala, ki so ga priredile skupne organizacije malega mesta Dixon.

Predsednik Eisenhower je na letnem kongresu Zveze ameriških pravnikov, ki zboruje v zgodovinski filadelfijski dvorani, kjer je bila sestavljena ameriška Izjava neodvisnosti, podal močno izjavo, v kateri je dejal, da Amerika ne "kupi miru" od Sovjetov na račun "krivic", ali da bi spregledala, ko se kršijo "pravice posameznega človeka in pravice narodov." Glede "krivic," o katerih je predsednik rekel, da se ne bodo dopustile, je izrecno omenil nadaljevanje deljene Nemčije, dominiranje satelitskih narodov, in pa podtalno delo za prevrnitev obstoječega družbenega reda v svetu.

Kitajska vlada v Pekingju je izdala odredbo, s katero se bo uvedlo kupovanje žita na karte, obenem pa je podvzela nove ukrepe, s katerimi se upa iztisniti iz kmetovalcev večje zaloge živeža za prebivalstvo v kitajskih mestih.

Ameriški vojak Napoleon Green, črnci iz Chicago, star 21 let, ki služi pri letalski sili v Angliji, je blizu mesta Manston v hipni blaznosti s puško v roki širil strah in grozo v svoji okolici. Green je slepo streljal na vse strani in pod krogami so padli mrtvi trije letalci, devet drugih oseb pa je bilo ranjenih. Zblaznjeni vojak je bil ubit v boju s policijo.

Iz Prage poročajo, da bo Češkoslovaška znižala svoje oborožene sile za 34.000 mož. S tem bo sledila zgledu Rusije, ki je pred kratkim naznanila, da bo svojo stalno oboroženo silo prikrajšala za 240.000 mož.

Izredno zasedanje kongresa ni potrebno! sen. Johnson

WASHINGTON, 24. avgusta—Danes so se senatorji in poslanci izražali o predlogu Eisenhowerja, da se kongres skliče na izredno zasedanje, to pa radi potrebnih zakonov, ki naj se sprejmejo in ki naj določijo s finančne strani, kako pomagati ljudstvu, ki je tako strašno trpelo pri zadnjem neurju. Senator Lyndon Johnson, vodja demokratičnih senatorjev smatra, da izredno zasedanje kongresa ni potrebno, ker ima predsednik Eisenhower itak dovolj zakonske moči, da odredi kar je potrebno, kongres mu bo njegove ukrepe naknadno odobril.

Ko gre za akcijo Rdečega križa, naj se povdari kot hvalevredno dejstvo, da je bila unija ameriških jeklarjev tista, ki je prva poslala večjo vsoto, namreč \$25.000.

Vremenske postaje stanejo federalno in državne blagajne, tudi občinske, lepe vsote. Zadnje neurje je pokazalo, da vse te vremenske postaje niso bile kos svoji nalogi. Prebivalstvo ameriškega severovzhoda ni bilo pravilno, pa tudi ne pravočasno obveščeno o nevarnosti, ki se bliža.

Amerika—tropska dežela?

Zadnje neurje je razgibalo ameriški vremenosloni svet. Ali bo tropsko neurje, ki je zadnje dni zajelo Ameriko, nekaj stalnega, to je, ali so se vremenske prilike v severni Ameriki bistveno spremenile, ali pa je bil ta pojav le trenotni? Gre za veliko vprašanje med znanstveniki vremenoslovja. Izvedli so obširna povpraševanja, pa odgovori niso edini. Eno je gotovo, da ameriški vremenoslovci niso pokazali kake temeljitosti in so bili značilni tudi odgovori, kot "mogoče je, mogoče ni," sicer pa kako naj vremenoslovci stresejo kar z rokava točno vremensko napoved, ko pa na primer zdravniška veda z velikimi skušnjami ne more odpraviti vročinskih bolezni...

ATOM IN MALE DRŽAVE

Spričo rezultatov konference o atomski energiji v Ženevi se tudi politiki zavedajo, da živimo v velikih spremembah, ki znajo vplivati na politično ravnotežje sveta. Tudi male države bodo v kratkem razpolagale z atomsko energijo in z atomsko bombo. Šlo bo torej le še za to koliko te energije in bomb bo imela posamezna država.

RUSIJA IN NEMČIJA; PONUDBE ADENAUERJA

Dne 9. septembra se začnejo v Moskvi razgovori med kanclerjem zapadnonemške vlade Konradom Adenauerjem in sovjetskimi vodjama. Za ta sestanek se napovedujejo zanimiva presenečenja.

Kancler Konrad Adenauer hoče pridobiti Ruse za idejo zedinjene Nemčije tudi s tem, da bo Sovjetski zvezi ponudil ugodno trgovinsko pogodbo, po kateri bo Nemčija dobavljala Sovjetski zvezi predvsem stroje, ki jih Sovjetska zveza rabi za dvig svojega gospodarstva. Sovjetska zveza je že v času okupacije hotela priti do industrijskih produktov velikega industrijskega središča Porurje, kar pa so Angličani odbili. Na Sovjetsko zvezo pritiska Kitajska, da Moskva pošlje stroje, katerih pa nima. To okolnost bo izrazil Adenauer v razgovorih v Moskvi.

Sovjetska zveza se dobrih Zapadni Nemčiji. Meseca septembra se otvori v industrijskem mestu Leipzigu svetovna razstava. Velesejem v Leipzigu

Voznik je bil kriv!

O tragediji v Spring City, Tenn., ko sta trčila avtobus s šolskimi otroci in tovorni vlak, je preiskava dognala, da gre za krivdo voznika avtobusa, verjetno tudi za sprevodnika tovarnega vlaka. Pri tragediji je bilo ubitih deset šolarjev, 30 pa ranjenih. Voznik in šofer sta bila prijeta, po tridnevni preiskavi puščena na svobodo proti kavciji \$5.000. Preiskava je dognala, da je svarilna luč na križišču železniške proge in ceste dajala pravilne svarilne signale. Voznik avtobusa 40 letni Raymond Moore pa se zagovarja, da ni bilo svarilnih znakov. Moore opravlja službo voznika avtobusa šele eno leto.

S PORODNICAMI DOMOV!

V Ameriki porodi naraščajo, tudi v Clevelandu. V clevelandskih bolnišnicah pa poročinice ni dovolj prostora. Dogajajo se slučajji, da se porodnice sicer sprejme, z njo ravna kot tako, ki se nahaja v skrajni sili, jo tri ure po porodu pošljejo domov, otrok pa se le pridrži kake tri dni, da se vidi kakšno je njegovo zdravstveno stanje in pride domov—tri dni za materjo.

Nov slovenski odvetnik

Te dni je uspešno izvršil izpit za odvetništvo v Columbus, O., Alvin Lipold, sin Mr. in Mrs. Frank Lipold iz 1001 E. 71 St. Pohajal je šolo sv. Vida in dve leti John Carroll univerzo, pravo pa je študiral in je graduiral iz Cleveland Marshall Law School. Mlademu novemu odvetniku čestitamo in mu želimo uspeha v svojem poklicu!

TEXAS JE BOGATA TUDI NA BLAMAZAH

Slučaj indijskega poslana, ki je potoval preko Texasa v Mexico City in so ga v restavraciji pri letališču, ko je poslanik pristal, potisnili kot "črnca" v posebno sobo, ker da ne sme sedeti v družbi z belimi, se je izravnal na Salomonski način. Ameriški državni tajnik John Foster Dulles se je uradno opravičil pri indijski vladi. Župan mesta Houston, kjer se je neviščni dogodek pripetil, se je poslanki opravičil v imenu vsega mestnega prebivalstva. Poslanik sam pa je dal izjavo, da se je čutil celo počaščenega, ker so mu v restavraciji odkazali posebno sobo, da bi tako ne obojeval med običajnimi ljudmi...

Sovjetski kmetijski strokovnjaki so bili tudi v Texasu. Ko se je šef te delegacije Matskevič razgovarjal s Texačani, so se ti izkazali po svoje. Trdili so, da je Texas dvakrat tako velika kakor Rusija. Matskevič, ki je sicer dovipen mož in se v vsakem slučaju hitro znajde, je spredel, da mora izbijati klin s klinom. Texačanom je pojasnil, da je on doma iz Ukrajine, Ukrajina pa da je večja kot Južna in Severna Amerika skupaj.—Texačani so molčali.

Mladinski zbor

Mladinski pevski zbor S.D.D. ta petek ne bo imel seje in svoje vaje, temveč se bodo vaje zopet obnovile v petek 2. septembra.

V bolnišnici

V tork je bil odpeljan v Euclid-Glenville bolnišnico Mr. John Kastelic iz 383 E. 152 St. Prijatelji ga lahko obiščejo, mi mu pa želimo skorajšnjega okrevanja.

Kri potrebuje

Poznani Mr. Vincent Salmić iz 6223 Glass Ave. se nahaja težko bolan v St. Alexis bolnišnici na E. 55 St. in Broadway ter potrebuje več transfuzij krvi. Nahaja se v sobi 130—1. Prijatelji, ki bi bili pripravljeni darovati zanj kri, so prošeni, da kličejo bolnišnico Michigan 1-1415, Extension 294. Želimo mu, da bi se mu ljubo zdravje čim prej povrnilo!

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglasile pri Mr. in Mrs. Ray Strazisar, 1201 E. 169 St., in jima pustile zalo deklico-prvorojenko. Dekliško ime matere je bilo Cecelia Sbrocco. Tako so postali stari oče in stara mama Mr. in Mrs. Joseph Strazisar iz 19102 Arrowhead Ave. ter Mr. in Mrs. Tom Sbrocco iz Glencoe Ave.

Dne 4. avgusta se je tetica štorikla zglasila pri Mr. in Mrs. Nick in Ann Fratianno, 716 E. 157 St., in ju obdarila s krepkim fantkom-prvorojencom, katerega mu dali ime Gregory. Mati je hči Mr. in Mrs. Frank Lipold iz 1001 E. 71 St., ki sta postala stari oče in stara mama. Čestitamo!

TRŽNE CENE IMAJO TENDENCO STALNOSTI!

DOHODKI FARMARJEV--STALNO PADAJO

TUJ KAPITAL JE V AMERIKI VISOKO NALOŽEN

WASHINGTON, 24. avgusta—Stroški preživljanja, kakor kaže sedanji indeks, ki ga je sestavilo tajništvo za delo v federalni vladi, so v zadnjem času sicer malenkostno narasli, vendar pa ta porast cen ni takega značaja, da bi se lahko trdilo, da cene niso ustaljene. Vzrok lahkega porasta stroškov za preživljanje so bile višje cene svežemu sadju, pa tudi take okolnosti, kot so na primer stroški za striženje las in podobno. Ti stroški so poskočili.

Gospodarska tendenca je ostala ista kot v prvem polletju leta 1955. Gre za popolno zaposlitev, gre za zaposleno industrijo. Industriji kažejo, na stalna naročila in napovedujejo, da bo industrija zaposlena tudi v drugi polovici letošnjega leta, kakor je bila v prvi polovici.

Naložbe tujega kapitala v USA

Trgovinsko tajništvo federalne vlade je izdalo zanimiv pregled koliko tujega kapitala je investirane v republiku. Ta pregled kaže, da znašajo tuje investicije 11 milijard dolarjev. Tuji poslovni svet, tuje vlade, tuji posamezniki pa imajo v Ameriki ali v gotovini, ali v rezervah \$15,750,000,000. Tuji imajo torej v Ameriki \$26,750,000,000.

Združene države pa imajo v tujini v katerikoli obliki naloženega kapitala \$26,600,000,000. Obe bilanci se skoraj izravnavata.

Dohodek farmarjev pada

Kmetijski tajništvo trdi, da je znašal dohodek ameriških farmarjev v prvih sedmih mesecih leta 1955 \$14,300,000,000 ali štiri odstotke manj kot so prejeli za isti čas v lanskem letu. Farmarji so prejeli za žita \$5,300,000,000, za prodano živino pa \$9,000,000,000.

Ameriški farmarji so imeli svoj višek dohodkov v letih neposredno po drugi svetovni vojni. Od takrat naprej do danes se je ta dohodek znižal za 30 odstotkov. Posebni senatni odbor, ki se peča s vprašanjem ameriških farmarjev, bo vršil to jesen javno zaslišanje o položaju na farmah. Začelo se bo v St. Paulu, končalo pa v Chicagu. Ali smo v položaju kot je bil leta 1929 in 1930, ki je vodil v splošno depresijo? Kakšno je premoženjsko stanje posameznega farmarja?

Če tudi so dohodki nižji, vendar je treba zveti v poštev, da je nižje tudi stroškov ameriških farmarjev. Tendence farmarstva je ta, da nastajajo velike farme, manjše izginjajo. V zadnjih štiri letih je padlo število ameriških farmarjev za dva milijona. Vzeto v poštev vse te okolnosti, pridemo do sledečega zaključka:

Dohodek farmarjev se je res znižal za 30 odstotkov, dohodek na glavo farmarja, ker jih je manj, pa le za šest odstotkov.

Znani zavod za raziskovanje javnega mnenja Gallup v Princetonu, je tudi s svoje strani povprašal ameriške farmarje kako se počutijo. Večina je izrazila svoje zadovoljstvo, da namreč še ni doživela tako dobrega leta, kot je letošnje, to pa kljub temu, da so cene kmetijskim produktom padle. Le dobra tretjina je bila takih, ki je trdila, da je imela že boljša leta za seboj.

Japonski se mudi

TOKIO, 24. avgusta — Predsednik japonske vlade HatoYama je napovedal, da bo spravljal sveta in to še pred oktobrom, dva neresena japonska politična vprašanja: Prvo je mirovna pogodba s Sovjetsko zvezo, drugo je vstop Japonske med Združene narode. Predsednik vlade je izredno delaven, ko sestavlja priporočila na svoje poslanike, na drugi strani išče prijatelje v krogu Združenih narodov, da bi bili naklonjeni ideji—Japonske kot članice te organizacije.

Na poti v Washington je japonski zunanji minister Shigemitsu. Z njim vred potuje v Ameriko devet glavnih pomočnikov iz japonskih ministrstev. Minister Shigemitsu je pred odhodom v Ameriko napovedal, da se bo tam porazgovarjal na zelo široki bazi o vseh odnošajih med Japonsko in USA. (V glavnem bo šlo za moč japonske vojske, za odhod ameriških čet iz Japonske in za zunanjo trgovino.)

Ruski kmetje in Eisenhower

WASHINGTON, 24. avgusta —Ameriško državno tajništvo je pred odhodom ruskih kmetijskih strokovnjakov, ki so bili v Ameriki pet tednov, objavilo dvojje zanimivih okolnosti. Prva je ta, da je predsednik Eisenhower odklonil sprejem ruske delegacije v Beli hiši, radi tega Rusi niso šli v Colorado, kjer je Eisenhower na počitnicah. Druga je ta, da se med Washingtonom in Mosko vršijo pogajanja, da se od strani Amerike da dovoljenje, da pridete dve ruski delegaciji v Ameriko. V prvi bodo ruski študentje visokošolci, v drugi pa najvidnejši ruski inženirji, ki delajo v industriji. (V delavskih vrstah se tudi govori, da bo šlo za izmenjavo obiska zastopnikov ruskih in ameriških delavskih unij.)

NOV RUDNIK BAKRA

Velika družba Anaconda, lastnica bakrenih rudnikov v Ameriki in v tujini, je javila, da je v državi Chile v Južni Ameriki odkrila nov bakreni rudnik. Začetna izkopavanja bakra kažejo, da gre za največji bakreni rudnik na svetu.

Poroka

V soboto se poročita Miss Lucy Lipold in Mr. Raymond J. Glavac. Poroka se vrši ob 9. uri zjutraj v cerkvi sv. Vida. Nevesta je hči Mr. in Mrs. Frank Lipold, 1001 E. 71 St., ženin je pa sin poznanih Mr. in Mrs. Jerry Glavac, 1052 Addison Rd. Poročna slavnost se vrši zvečer v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Prijatelji so vabljeni k poročni obredom. Mlademu paru čestitamo in mu želimo vse najboljše v zakonskem življenju.

Nov grob

DANIEL TERZICH

Po enotedenski bolezni je preminil v St. Alexis bolnišnici Daniel Terzich, stanujoč na 9804 Parmalee Ave. Rojen je bil v Gracacu v Avstriji, odkoder je prišel v Ameriko leta 1908. Delal je 40 let pri Horvitz Construction Co. Preje je stanoval na E. 37 St. Bil je veteran prve svetovne vojne.

Tukaj zapušča soprogo Louise, rojena Schindwein, v starem kraju pa brata Vaso in Mitar. Pogreb se vrši v soboto popoldne ob 12.30 uri iz Grdinovega pogrebnega zavoda, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Save ob 1. uri.

Za razorožitev!

NEW YORK, 24. avgusta — Britanski minister Anthony Nutting je prispel iz Londona in je prinesel s seboj angleški načrt kako naj se izvrši svetovna razorožitev. Minister Nutting je šef britanske komisije, ki se peča z vprašanjem razorožitve. Vzhodni in zapadni blok naj se tudi v vojaškem pogledu med seboj nadzorujeta.

V Washingtonu je Harold Stassen sestavil posebno komisijo, ki sestaja iz glavnih predstavnikov vseh oddelkov federalne vlade, ta komisija pa naj na ameriški strani sestavi točen program, kako naj se izvrši razorožitev, oziroma kako naj se vrši nadzorstvo na eni in drugi strani nad oboroženimi silami. Harold Stassen je tudi najvil, da bo ta načrt predan ameriški javnosti v nekaj mesecih.

Kanada je pred nami!

Ko je šlo za uporabo novega cepiva zoper polio je kanadska zdravstvena oblast napravila program, kako naj se vrši cepitev. Vsa stvar je bila v rokah kanadske vlade in vlad v provincah. Tako pri porazdelitvi cepiva, kakor tudi pri cepljenju samem, ni bilo nobenih zmešnjav. Tudi niso nastali spori ali je cepivo prav napravljen ali ne.

V Združenih državah se vedno ni dovolj cepiva na razpolago. Amerikanci pošiljajo svojo mladino v Kanado, da jo cepijo tam. Kanadski zdravniki delajo nadurno delo in Amerikanci celo to priznavajo, da je kanadsko cepivo zoper polio boljše od našega domačega.

JUGOSLOVANI—NA KITAJSKO!

BEOGRAD, 24. avgusta — Komunistična Kitajska je ponudila jugoslovanskim visokošolcem visokošolsko štipendijo, če se hočejo šolati na kitajskih višjih šolah. Jugoslavija je priznala sedanji režim na Kitajskem. Tito in Kitajec Mao naj imata skupno politično linijo, da omejitja Sovjetsko zvezo v njeni brezmejni oblasti.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 1-5311 — HENDERSON 1-5312
Issued Every Day
Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:

(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:

(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):

For One Year—(Za eno leto)	\$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	7.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

VPLIV AMERIKE NA EVROPO

(1)

Ameriški Slovenci so tudi ena živa priča, kako na splošno je bila Amerika poznana Evropi. Do malega—NIC! Morda s te strani, da se tam v Ameriki dobi delo. Čisto gotovo pa je, da so bili večini Evropejcev neznani osnovni principi, na katerih je zgrajena nasa Amerika. Ko so se ti principi postavili, so za tisti čas pomenili nekaj velikega. Ameriška revolucija je vzbudila druge narode, tudi francoskega v Evropi, tudi Spance in Portugalce v Južni Ameriki. Četudi niso domelji duha ameriške revolucije, so dali nase vsaj njeno zunanjo obleko. Potem pa je bilo vse tiho. Amerika je živela svoje, Evropa svoje življenje. Da obstoji ameriški dolar, to je moralo biti znano vsakomur. Ta ameriški dolar pa ni imel tudi ne v trgovskem svetu istega pomena kot ga ima danes. Danes je mednarodni!

Združene države so stopile v prvo in drugo svetovno vojno čisto gotovo radi gotovih političnih principov, pa naj so vojno napovedale, ali napovedano vojno sprejele. Redka je država, ki bi se v vsem svojem razvoju tako v miru kakor v vojni tako trdno držala svoje zibelke državljanjskih svoboščin in posebnega načina življenja kot je to slučaj ravno z našo Ameriko. Lahko rečemo, da se bo vsakdo po pravici vprašal odkod ta trdnost. Če pa ta trdnost še nekaj stoletij obstoja, mora biti zdrava, mora imeti vpliv tudi na druge. Velike ideje so itak mednarodne, ali vsaj postanejo mednarodne. Če je imel po prvi, posebno pa še po drugi svetovni vojni komunizem kot ideja velik vpliv tudi preko meja Sovjetske zveze, in komunizem je ena od velikih idej, zakaj bi ga ne imela ameriška demokracija? Ta ameriška demokracija je namreč samo ena. Vkljub temu, da se govori tudi v evropskih državah o demokraciji, je bila ta demokracija drugačna od ameriške.

V prvi in drugi svetovni vojni je bil ameriški vojak raztresen po kontinentih. Šlo je za milijone teh vojakov. Ostali so tam ne samo v vojni, marveč enako dolga leta po vojni. Ameriški vojak je ostal bistveno ameriški civilist in ljudstva zunaj so imela priliko opazovati tega civilnega vojaka, v njegovi osebi pa način ameriškega družbenega in državnega življenja. Mi sami vemo, da ta način življenja navadno ni odbijal, marveč vabil k sebi. Amerikanec prihaja iz "naroda narodov," pa se zna pravilno obnašati tudi med pravo mešanico narodov, tam v Evropi, kjer so narodnostne razlike še vedno prav stroge. Svetovno znana je ameriška naravna vljudnost, ki ni nekaj umetnega; pa tudi ameriška radodarnost, ki izraža notranje človekoljubno razpoloženje. Lahko trdimo, da je bil ta pojav med Evropejci naravnost kakor neko razodetje, posebno še, ker je bil ameriški vojak v vojni sovražnik.

Ameriška demokracija ima svojevrstno kulturo. Po prvi svetovni vojni je prodrla v Evropo ameriška muzika "jazz" in je šlo za pravo muzikalno poplavo. Te še danes nihče ni ustavil.

Ameriški dolar je po prvi svetovni vojni spodrival angleški funt sterling in ko je šlo v Evropi za takratno najvažnejše politično vprašanje ogromnih vojnih odškodnin, katere naj plačajo premagane države državam zmagovalkam, je bil ameriški dolar z ameriški finančniki tisti, ki je napravil načrte, koliko in kako naj se plača ta vojna odškodnina.

V mednarodnem trgovskem svetu pa smo bili priča drugemu gospodarskemu pojavu, da je bil zopet ameriški dolar tisti, s pomočjo katerega so se delale mednarodne kupčije. Cena se je določevala v dolarski valuti. Ni bila Amerika tista, ki bi silila trgovski in industrijski svet najvzame dolarsko valuto za podlago. Gotovi veliki pojavi nastopajo nujno in nekam avtomatično. To veljavo si je za sebe priporil, pa tudi ohranil do današnjih dni ameriški dolar.

Ameriško gospodarstvo je enako svojevrstno. Govorimo o produkciji v masah, govorimo tudi o enotnem tipu naših stanovanj. Morajo že biti udobna, sicer bi se ta tip ne obnesel. Ali ne bo vplival tudi na zunanji svet?

L. Č.

Urednikova pošta

PISMO AMERIŠKEGA SLOVENCA NA OBISKU SLOVENIJE

Uredništvo je zadnji teden prejelo spodaj priobčeno pismo od v Ameriki rojenega Slovenca Jacob Strekal-a, ki je šel s svojo ženo Molly in sinom Edwardom na obisk rojstnega kraja svojih staršev. Pismo je zanimivo tem bolj, ker ga je Jacob sam pisal v slovenščini, dasi je bil rojen in vzgojen tu ter ni poznal slovenske šole. Njegovi starši, sedaj že pokojni, so bili Jacob Strekal, doma iz Zverčev v Beli Krajini, ki je prišel v to deželo leta 1898 ter je bil med našimi prvimi naseljenci, mati pa je bila Mary, rojena Jevce, doma iz Črna vas pri Ljubljani.

Mr. Strekal je poznani gradbeni kontraktor in ima svoj urad na E. 200 St., stanuje pa s svojo družino na 24725 Char-don Rd. V domovini, kjer ima njegova žena mater in druge sorodnike, sta se nahajala malo manj kot dva meseca. Dopadla se jima je gostoljubnost in lepota slovenske zemlje ter upa-ta, da bosta v treh letih zopet imela priliko iti tja na obisk.

Pismo je bilo pisano 25. julija 1955 in sta se medtem že vrnila domov.

"Grahovo pri Cerknici
"Dragi čitatelji, prijatelji in sorodniki:

"Tem potom sem se odločil pozdraviti vas vse v Ameriki in Kanadi. Nemogoče bi mi bilo vsem osebno pisati. Nahajamo se tukaj že več kakor en mesec in se imamo dobro. Živimo v isti svobodi kakor doma; tudi drugi se z nami zabavajo na isti način.

"Ravno danes obhajamo sv. Jakoba in jaz se malo zdravim od sinovci, ker smo praznovali v Zverčevici. Bilo je čez sto fantov in deklet. Vsi so tako fejest in veseli. Če pride kakšen iz Amerike so zelo vljudni in hočejo vse storiti zanj. Za povedati imajo veliko koliko so morali prestati.

"Bili smo v ljubljanski škofski cerkvi dvakrat, tam mašujejo vsaki dan in je vedno odprta, pridigajo pa samo o veri, nič o politiki. Duhovni dobivajo povprečno po 17,000 dinarjev mesečne plače od države. Navadni delavci ne zaslužijo 10,000 dinarjev na mesec. En četrt Slovenije je še porušena, nekaj tudi ne bo nikoli več popravljeno.

"Stanovanje se težko dobi. So-be po hotelih tudi vnaprej vzamejo, turistov je dosti; največ jih je iz Avstrije, Nemčije, Švice in Francije.

"Tisti, ki mislijo še letos priti sem na obisk, naj pošljejo denar potom pošte, banke ali agenta. Tako bodo dobili po 600 dinarjev za en dolar, tukaj se pa menja po 300 dinarjev za en dolar. Tudi dobro je poslati bele moke, sladkor, kavo in kvas (yeast). Belega kruha se težko dobi. Sedaj pravijo, da tudi črna ne bo več dolgo, ker ni kvasa. Hleb črnega kruha po eno kilo stane tukaj 50 dinarjev. Navadni čevlji stanejo 2,500 dinarjev in več, srajca 2,000 in več dinarjev. Bielele imajo tisti, ki jih dobijo iz Amerike, ker tukaj zaslužijo samo za hrano, za obleko ne ostane nič. Hvaležni pa so za vse, kar dobijo. Največji reveži so tisti, ki nimajo robenega v Ameriki.

"Ljudje posebno prosijo za obleko, zato pa če imate koga tukaj, ne glejte v kakšnem stanju je, za vse so hvaležni kar dobijo. Nič ni čudnega videti fanta, starega 10 do 14 let, ki dela na njivi ali grabi mrvo, na sebi pa ima hlače s štirimi ali šestimi flikami, in misli, da je dobro ob-lečen. Za novo obleko ne prosijo, ker zanjo ne morejo plačati carine.

"Ljudje delajo tukaj tako kakor v Ameriki pred 45 leti in

imajo take stroje kot smo jih imeli ko sem bil jaz še mlad dečko v Euclidu, Ohio. Vse obdelujejo s konji ali voli. V Ameriki se nisem nikdar videl vola.

"Najtežje je odgovarjati se starim mamam. Vse želijo videti še enkrat svoje hčere, sinove in njih otroke. Tako je bilo tudi z nami. Moje tete in strici niso nikoli videli mojega očeta ali matere, ker ti so bili še majhni ko so oni odšli od doma. Takega presenečenja in prisrčnega sprejema nisem nikoli pričakoval. Vsi želijo, da ostanemo pri njih. Vsi strežejo kot le morejo; samim sebi si odtirajo, da bi nam nudili.

"Noben prizor pa ni lepši kot pogled na mladino, staro od dveh do osem let, ko se igra in govori tako lepo slovenščino. V vsaki vasi drugače zatezajo. V Grahovem sem pokupil vse lizike (suckers), katere sem potem razdal tem otrokom, samo da so govorili, ker mi je tako ugajalo poslušati jih.

"Torej še enkrat lep pozdrav od vseh, s katerimi sem se tukaj srečal in so mi naročili, da moram zanje izročiti pozdrave njih svojcem v Ameriki.

"Če čitatelj zanima zvedeti kaj več od tam, naj potem tega lista sporočijo, in bom podrobneje opisal o tamošnjem življenju kot sem ga jaz videl.

"Na svidenje!

"Jacob Strekal"

Piknik društva Washington št. 32 Z.S.Z.

CLEVELAND, Ohio — Vse prekmalu bo minula sezona piknikov in zabav v prosti naravi—bližamo se tretji sezoni v letu—jeseni.

Dne 28. avgusta priredi piknik društvo Washington št. 32 Zapadne slovanske zveze na farmi S.N.P.J. Prostori so že znani in kašipoti tudi. Vabljeni ste, da pridete in se pozabavate v našem krogu. Odbor bo skrbel, da boste postreženi v kuhinji in točilnici. Richie Vadnalova godba bo pa igrala vesele polke in valčke za vse, ki se radi zavrtijo. Dež ali sonce, na farmi S.N.P.J. se lahko zabavamo.

Torej na svidenje dne 28. avgusta na farmi S.N.P.J.!

Mary Bozich.

Prispevki za Adamičev spomenik v Sloveniji

CLEVELAND, Ohio — Za Adamičev spomenik v Sloveniji so prispevali v zadnjem času: Društvo št. 371 S.N.P.J. v Cle Elum, Wash., \$5. (poslala Mary Zevart), in John Koss \$2.

V imenu odbora se darovalcem izreka iskrena hvala.

Za dramski zbor "Anton Vovšek"

M. Bozich, tajnica.

VOZnja PO MINAH!

Tisoči potnikov, ki so se po vojni vozili z vlakom iz Rima v Torino so se samo slučajno izognili smrti. Več kot deset let so namreč vsi vlaki na tej progi potovali čez precejšnje minsko polje.

Hitlerjeve armade, ki so bravile tako imenovano gotško črto, ki je po padcu Rima ločila severno Italijo od južne, so postavile pod tračnice nekaj sto min—skupaj nad tri tone—eksploziva. Okoli deset tačnih min, med seboj povezanih, so šele pred nekaj tedni odkrili železniški delavci. Uprava železnice je seveda takoj ustavila promet, da so minsko polje očistili. Sedaj je že vse v redu—toda, si morda mislijo potniki, kdo ve, če ni še kaj podobnega!

Trajanov most

Nekaj kupov kamenja, ki stoji iz vode ob izstopu Donave iz Djezdapske soteske, je danes edini ostanek enega od največjih tehničnih dosežkov rimskega imperija—Trajanovega mostu. Sami ob sebi ostanki niso poseben zanimivi za popotnika, ki je lahko občudoval naravne lepote te sto trideset kilometrov dolge soteske, največje in najlepše v Evropi. Utesnjena v strme bregove Karpatov, skozi katere si je pred milijoni let utrla pot do Črnega morja, je reka tukaj na nekaterih mestih široka sto, na drugih pa komaj šestdeset metrov, zato pa je prav toliko tudi globoka. Na tem mestu predstavlja še danes prav tako prometno oviro kot jo je pred stoletji med rimskimi provincama Mezijo (Moesta) in Dacio (Dacia). Mezija je zajemala približno današnje severno Srbijo in severno Bolgarijo, Dacija pa je bila bivališče upornih rodov sedanjih Romunije in rodovitne banatske ravnine.

Toda Rimljani so že v začetku drugega stoletja po kr. premagali to naravno oviro. Takrat so med današnjim Kladovim na jugoslovanski strani in Turnu Severinom na romunski zgradili le rimske legije osvajat Dacijo, za njimi pa so se usili kolonisti, da bi jo romanizirali in ustvarili jedro novega evropskega naroda—Romunov. Na strmih jugoslovanskih bregovih Donave je še danes vidna trasa ceste, po kateri so šli. Popotnik, ki se mu ne mudi preveč, lahko še danes prebere na steni nad nekdanjo cesto jasen napis TABULA TRAIANA.

Kako je glavni Trajanov graditelj, Apolodor iz Damaska, zgradil most na enem od najtežjih mest na Donavi, most, ki bi bil še danes edini na tem delu Donave, od Beograda do Cernavode ob progi Konstanca—Bukarešta, je vprašanje, ki mu današnji inženirji in arheologi še niso znali najti odgovora. Zato pa je prav dobro znano, kakšen je bil most, po zaslugi samega Trajana, ki je ukazal naj podobno mostu vklešejo v njegov spomenik, Trajanov steber v Rimu.

Dvajset mogočnih kamnitih stebrov je nosilo leseno zgornjo konstrukcijo tisoč sedemdeset metrov dolgega mostu. Kot je videti z reliefa, je bila konstrukcija mostu zelo zapletena. Ogromni hodi so bili povezani v treh slojih v loke, na katerih je počivalo cestišče. Vsekakor je bil to edini način, ki je bil na razpolago inženirju v začetku drugega stoletja po kr. To pa je bil tudi edini od razlogov, zakaj je most, edina vez med Mezijo in Dacio, sorazmerno naglo razpadel, medtem ko na primer slavni Trajanov most čez reko Tajo pri Alcantari v Spaniji še danes stoji in služi svojemu namenu.

NOVI TIP BRZOVLAKA

Družba General Motors Co. je napravila posebni vlak, katerega je krstila za "vlak po zraku." V vlak bo prostora za 400 oseb in bo imel deset vagonov. Vsak od vagonov bo imel le štiri kolesa in ne osem, kot jih navadno imajo sedaj železniški vagoni. Vlak bo vozil s hitrostjo 102 milj na uro, potrošil pa bo le 1,3 galona goriva na prevoženo miljo. Ko bo prevozil progo Chicago—New York, bo potrošil za gorivo le \$125 ali 32 centov na vsakega potnika. Lokomotiva stane \$200,000.

NALEZLJIVI POLIO

V Cincinnati, O., sta baptistovskemu duhovniku Arthurju Gordonu obolela na polju dva otroka, stara 23 mesecev in šest let. Šestletni Jack se nahaja celo v kritičnem stanju. Oče Arthur Gordon je sedaj še sam obolel na polju.

"Oglašajte v Enakopravnosti"

ATOM JE IZREDNO MAJHEN

Naslednja vrsta člankov bo zajela nekatera temeljna vprašanja jedrske energije, obravnavala temeljne pojave v tako imenovanem mikrokosmosu, svetu v malem.

Ze zdavnaj je bilo ugotovljeno, da snov ni kontinualna, marveč da je sestavljena iz izredno majhnih delcev. Nekoč so menili, da je sestavljena iz tako imenovanih elementarnih delcev, ki so nedeljivi. Zdaj so sicer znani delci, ki so skupni za vso snov, vendar pa je vprašanje njihove elementarnosti v pravem pomenu te besede še zmeraj odprto.

Razumljivo je, da pripisujemo elementarnost osnovnim delcem, v katerih se pojavljajo posamezne kemijske prvine. Ker poznamo samo 92 kemijskih prvin, kakor so vodik, železo itd. poznamo tudi 92 vrst osnovnih delcev snovi, ki jih imenujemo atome, to se pravi nedeljive. S spojitvijo različnih atomov nastanejo molekule, osnovni delci sestavljene snovi oziroma osnovni delci kemijskih spojin.

Pozneje pa so znanstveniki ugotovili, da atomi niso elementarni delci, marveč da so tudi atomi sestavljeni, in sicer iz še bolj elementarnih delcev. O nobenem delcu, kar jih poznamo, ne moremo reči, da je nedeljiv, ker so se skoraj vsi pokazali kot sestavljeni in deljivi.

KAKSEN JE ATOM

Atom je izredno majhen. Na dolžino enega milimetra bi lahko postavili drugega k drugemu kakih 10 milijonov atomov. Ko so znanstveniki odkrili sredstva, da so globlje prodrli v sestavo atoma, so ugotovili, da je atom sestavljen iz tako imenovanega atomskega jedra (nukleusa) in obloge iz elektronov. Slika atoma, ki kaže, da krožijo okrog jedra elektroni kakor krožijo planeti okrog Sonca, velja zdaj za zastarelo. Ta slika pa je zelo popularna, ker je najbolj preprosta in ker lahko pojasni mnoge pojave v zvezi z atomi.

Jedro ima pozitiven električni naboj, obloga pa negativen, tako da je atom v celoti električno nevtralen. Strokovnjaki so ugotovili celo obseg jedra in dognali, da je njegov premer stotisočkrat manjši od premera celega atoma. Čeprav je atomsko jedro tako majhno, je skoraj vsa masa oziroma teža atoma koncentrirana v njem, vtem ko je v elektronski oblogi, ki zavzema po obsegu skoraj vso prostornino atoma, samo zelo majhen del njegove mase. Masa samega jedra je približno štiridesetkrat večja od mase obloge. Iz tega lahko sklepamo, da je prostornina, ki jo zavzema atom, zelo slabo izpolnjena in da je torej vsa snov izredno luknjasta, čeprav se nam sicer zdi, da je kompaktna.

JEDRO JE SESTAVLJEN DELEC

Ker je skoraj vsa masa atoma koncentrirana v njegovem drobnem jedru, je treba tudi računati, da so lastnosti jedra vezane na samo jedro. Še preden je bilo moč razbiti jedro na sestavne dele, so iz nekaterih njegovih lastnosti sklepali, da mora biti sestavljeno. Bodrilno je vplivala ugotovitev, da so atomska jedra vseh kemičnih prvin sestavljena samo iz dveh osnovnih delcev. Kazalo je, da gre za elementarne delce, iz katerih je sestavljena vsa snov v naravi. Ta dva delca so imenovali proton in nevtron. Protoni imajo pozitiven električni naboj in njim je treba pripisati, da učinkuje vse jedro ko da ima pozitiven električni naboj. Nevtroni so električno nevtralni. Drugače pa imajo protoni in nevtroni isto maso in so skoraj enako veliki. Število protonov v jedru je značilnost, ki določa vrsto atoma, oziroma kemično prvino. Če je v jedru samo en proton, tedaj je to zmeraj jedro

vodikovega atoma. Dva protona ima helij, tri litij itd. tj. do urana, ki ima 92 protonov. Število nevtronov v jedru ne vpliva na lastnosti atoma, razen da se spremeni njegova masa. Večina prvin v naravi ima atomsko jedra, ki se razlikujejo med seboj po številu nevtronov. Strokovno pravimo, da se pojavlja tista prvina v več različnih izotopih. Izotope označujemo s številom, ki pomeni vsoto vseh protonov in nevtronov v jedru. Tako n. pr. je uran 235 izotop urana, katerega atomsko jedra imajo 92 protonov in 143 nevtronov, vtem ko ima drugi znani izotop uran 238 prav tako 92 protonov in 146 nevtronov.

Kmalu po odkritju protonov in nevtronov so ugotovili, da to niso elementarni nedeljivi delci. Tako so znanstveniki zadnje čase dognali, da lahko jedro v določenih pogojih izloča tudi nekatere delce, katerih masa je različna od mase portonov in nevtronov, in sicer navadno mnogo manjše. Zato razumemo zdaj pod elementarnim delcem ali tiste delce, ki jih za zdaj še ni moč deliti, ali pa delce, ki se v vrsti pojavov pojavljajo kot enota. V odvisnosti od samega pojava lahko razglasimo za elementarni delec tudi atom, molekulo, nevtron ali proton ali enega izmed ostalih novih delcev kakor so mezon, pozitron in podobno.

Če se vprašamo, katera je osnovna enota, iz katere je sestavljena kemijska prvina, lahko ostanemo kar pri atomu, ker je značilen za samo prvino. Reči, da je ta enota nevtron ali proton bi bilo isto kakor reči, da je sestavljeno mesto iz kamnov in malte, ne pa iz poslopji in ulic.

Ing. Dragoslav Popović,
ing. Milorad Ristić

PODRAZITEV PREMAGA V EVROPI

Napoved angleške vlade (National Coal Board), da bo primorana zvišati ceno premoga, je izzvala oster protest Zveze angleških industrijcev. Zveza je opozorila vlado na nevarnost, ki bi jih povzročilo 18% zvišanje cene premoga. Angleška industrija mora izvršiti naročila po dogovorjenih cenah in nikakor ne bi mogla teh zvišati za 18%. Povišanje cene premoga bi industrijo v enem letu stalo 40 milijonov funtov šterlingov. Angleški industriji obtožujejo vlado, da ni dovolj utemeljila svojega sklepa. Obenem pozivajo vlado naj skri izvoz premoga in se tako izogne nepotrebnemu uvozu tujega premoga, ki stane 2 funta šterlinga več kakor prejme Anglija za izvoženega. Za uvoz premoga iz tujine potroši Anglija 24 milijonov funtov šterlingov.

Evropska gospodarska komisija v Ženevi je objavila poročilo o preskrbi premoga v Evropi. Izvedenci te komisije so mnenja, da bo v razdobju julij-september tega leta proizvodnja koks v Evropi za 500,000 ton manjša kakor zahteva po koku. Položaj bo hujši v državah izven Evropske skupnosti za premog in jeklo, ki uvažajo premog. Letos so evropske države (razen Jugoslavije) kupile v Združenih ameriških državah 11,934,000 ton premoga, in sicer v razdobju od junija 1954 do maja 1955. V istem razdobju leto poprej so nabavile v Ameriki samo 6,940,000 ton premoga.

PRISOTNOST DUHA

V Orlandu, Fla., je gorela družinska hiša Thomasa Knowlesa. V hiši je bila zbrana vsa družina, starši in petero otrok. Starši so se znašli. Oče Thomas je skozi okna spalnice pometal ven otroke, žena izven hiše pa je otroke srečno polovila.

Parcele so v Trstu drage

Kljub hudi gospodarski krizi v Trstu zelo drago, ker je mesto stisnjeno med kraško planoto in morjem ter se ne more razmahati v širino. Danes plačujejo v samem središču Trsta 50,000 do 60,000 lir za kv. meter. Tako gre glas, da je podjetje Forst, ki je zgradilo veliko palačo na prostoru nekdanje "Evrope," plačalo okoli 50 milijonov lir za stavbišče s površino 1400 kv. metrov. Del tega stavbišča je poravnala enonadstropna hiša. Na križišču Milanske in Carducci je ulice gradi ing. Maionica nebotičnik (14 nadstropij) na stavbišču okoli 500 kv. metrov. Pravi, da je stavbišče stalo okoli 75 milijonov, vendar je samo 25 milijonov šlo za samo stavbišče, a drugih 50 za odpravnino 4 obratom, ki so imeli manjše prostore v začasni pritlični stavbi. Razvoj samega središča ovira okolnost, da je težko spraviti stanovanjce in podjetja iz starih hiš, da bi lahko na istem mestu zgradili nove stavbe; za odškodnine tem ljudem so potrebni milijoni in milijoni.

Tudi izven strogega središča so cene stavbiščem še visoke. Tako so plačali celo na pobočju od Sv. Justa proti ladjedelnici Sv. Marka (v ul. Combi) za parcelo z notranjo lego, se pravi ne pročeljem na ulico) 15,000 lir za kv. meter; v Rojanu pa gre do parcele še po 10,000 lir. Na Rocolu, v Barkovljah in visoko na Greti ter drugih predmestjih plačujejo 2000 do 3000 lir za kv. meter, različno po legi in drugih

okolščinah; niže na Greti okoli 4000 lir.

Podjetniki navadno prodajajo dograjene stavbe po posameznih stanovanjih ali poslovnih lokalih v tako imenovani kondominij, se pravi, da novi lastnik kupi eno stanovanje ali prostoro za urad ali lokal, ali pa tudi celo nadstropje. Cene se seveda ravna po legi in po notranji opremitavi. V središču mesta plačujejo okoli 3 milijone za prostor (kot prostor v trgovinskem smislu štejejo sobe medtem ko pripada kuhinja k pritliklinam, ki se ne vračunavajo v ceno posebej), nekoliko dalje od centra, kakor n. pr. v začetku ulice Commerciale (po novem Ulica Martiri della Libertà) okoli 2 milijona za prostor v predmestjih kakor n. pr. v Rojanu okoli 1 milijon lir za prostor (sobo). Tako stane trosobno stanovanje v strogem centru okoli 9 milijonov lir, nekoliko dalje od centra okoli 6, v Rojanu pa 3 milijone lir. To so seveda povprečne cene.

Gre torej za precej visoke cene. Toda tudi te so relativne. Parcele so se podražile, delovna moč je za okoli 7% dražja kakor pred dvema letoma, le gradbeni material je ostal približno pri starih cenah (razen lesa, ki se je podražil). Nekateri gradbeni artikli s se celo pocenili. Kljub visokim cenam prodajajo podjetniki kaj kmalu prostore v velikih stavbah v središču. Do drugega nadstropja (vstevši) kupujejo stranke prostore po večini za poslovno uporabo (urade, ambulante itd.), prostori v višjih nadstropjih so namenjeni navadno stanovanjem.

KAJ VSE VPLIVA NA KUPCJO S HIŠAMI

Blizu križišča med novo avtomobilsko cesto proti Proseku ter cesto iz Trsta proti Sežani na Opčinah je delj časa naprodaj vila s 6 sobami. Neki kupec je ponudil 9 milijonov, lastnik je zahteval 10 milijonov. Med pogajanja se je razširila vest, da bodo za novo avtomobilsko cesto napravili nadvoz. V resnici so

že pričeli z delom za začasno cesto, po kateri naj bi se razvijal promet v času graditve nadvoza. Nasip za nadvoz bo seveda pokvaril razgled v okolici. To je na ponudnika tako vplivalo, da je dejal, da zdaj ne bi plačal za isto vilo več kakor pet milijonov lir.

TRŽAŠKI LESNI TRG

Na tržaškem trgu se čutijo posledice manjšega dotoka blaga iz krajev proizvodnje. Cene avstrijskega kakor jugoslovanskega lesa so čvrste in ni upanja, da bi se znižale. Po vestih lokalnih uvoznikov stanejo jugoslovanske jelove deske: blago izpod med 25,000 lir kub. meter, oplata 27,000-28,000 lir, tombante 30-32,000 f.co Sežana, neocarinjeno ali Fob jugoslovanske pristanišča.

Medtem ko se kupčije tržaških trgovcev omejujejo na redke in manjše operacije, kupujejo trgovci iz italijanskih otokov in iz Neaplja direktno jugoslovanski les; izkoriščajo namreč klavzulo Fob jugoslovanske pristanišča in opuščajajo posredovanja tržaških trgovcev.

Na jugoslovanskem trgu s trdim lesom so cene visoke in ne kaže, da bi se znižale zaradi pomanjkanja blaga pri proizvajalcih.

Vel. Britanija je še vedno stalno prisotna na jugoslovanskem trgu z lesom in kupuje ogromne količine blaga namenjenega za izdelavo pohištva. Tudi izvoz v Zahodno Nemčijo je olajšan zaradi jugoslovanske bilančne neuravnovešenosti nasproti tej državi. Kakor se zdi, bo takšno napeto stanje trajalo do jeseni. Kljub temu je Italija še vedno med prvimi odjemalci jugoslovanskega lesa. Kvotacije za blago neocarinjeno jugoslovansko-italijanska meja ali Fob jugoslovanske pristanišča so približno naslednje: parjena bukovina dolga 44 tisoč lir za kub. meter; idem kratka 38 tisoč lir; idem oparjena III. mera 34,000 hrastovina III. vrste 43,000 lir za kub. meter. Izvedenci so mnenja, da ni za zdaj nobenega upanja, da bi se povečala proizvodnja jelovih desk in trdega lesa, ker je sedanje izkoriščanje gozdov v Jugoslaviji že itak veliko.

Tetoviranje je vedno bolj priljubljeno

Moški s tetoviranimi znaki, risbami in vsemogočimi ornamentami ni danes nobena redkost, zlasti ne v velikih mestih in pristaniščih. Ko zagledaš v poletnih dneh kje v gneči pred seboj tetoviran hrbet, roko ali prsi, le redko pomisliš, kaj je sploh tetoviranje, ki pa ima svojo zgodovino.

Domovina tetoviranja so otoki v Južnih morjih. Tu so si domačini vtetovirali v kožo razne prizore svojih obredov, bojne igre in podobno. Te tetovirane risbe na človeški koži so bile sprva zelo primitivne, pri Maorih na Zelandu pa se je tetoviranje razvilo v pravo umetnost. Dolgo je bila to značilnost primitivnih narodov v tropskih deželah in otokih, v osemnajstem stoletju pa so ga prenesli v Evropo mornarji. Prebodelna srca, sirene—zapeljive morske deklice, žene, ljubezenski izlivi—vse to je prekrilo zagorelo kožo mornarjev in od njih so se kmalu nazvali last mikada. Zato pa se je tetoviranje po vojni tem bolj razmahnilo. Na Japonskem tetovirajo že v 32 barvah, medtem, ko

nove mode tudi drugi. Tako je zlasti na Danskem silno mnogo moških tetoviranih, središče tetoviranja pa je Kopenhagen na Danskem, kjer obstajajo za to posebne delavnice. Tu imajo mojstri tetoviranja za svoje stranke pripravljene cele zbirke pestrih vzorcev, ki so razvrščeni v posebnih katalogih.

Najbolj razširjeno pa je tetoviranje na Daljnem vzhodu, kjer se ne pustijo tetovirati le moški, temveč tudi mlada dekleta. Pred vojno je bilo Japoncem tetoviranje prepovedano, češ, da ne smejo sami razpolagati s svojo kožo, ker je vsak državljan v Evropi le v dveh—črni in rdeči. Za tajsko črnilo ali pa navaden smodnik, ki ga vtetovirajo v kožo z iglami. Sprva so mojstri

POZNANA
Frances Grdanc
trgovina z žensko opravo
na E. 55 St. je naprodaj.
Za podrobnosti pokličite
HE 1-3332 ali EN 1-2778

STREŽNICA
DOBI DELO ZA POLNI ČAS V
RESTAVRACIJI
DOPOLDANSKI ŠIRT.
Zglasite se osebno v
SORN'S RESTAURANT
6036 St. Clair Ave. — EN 1-5214

ZAVAROVALNINA
na HISO BIZNES - AVTO -
ZIVLJENJE
Pomnite, da kakršnokoli
zavarovalnico vi potrebujete,
vam jo lahko preskrbi
DANIEL STAKICH
815 EAST 185th STREET
poleg
St. Clair Savings & Loan Co.
tel. KE 1-1934

Buy Savings Bonds
REGULARLY
Lepa hiša za eno družino
se proda. 6 sob, preproge, gor-
kota na plin, zamržen porč, zim-
ska okna, soliden dovoz. Cena
\$12,900.
429 EAST 112th ST.,
MU 1-2273

tetoviranja delali to z roko, kar je šlo zelo počasi in je tudi močno bolelo, medtem ko je tehnika tudi v tej smeri napredovala. Danes tetovirajo namreč s posebnimi električnimi aparati, ki imajo na koncu igle skozi katere sproti pritiska barva v kožo, iz katere se ne more nikdar več izbrisati. Z električnim aparatom so odstranjene tudi bolečine, ki jih povzroča tetoviranje, vendar se občutljivi ljudje raje zavarujejo proti njim z lokalno anestezijo.

ODDA SE V NAJEM
3 SOBE Z GARAŽO, IN SICER
DRUŽINI BREZ
OTROK.
Vpraša se na
730 EAST 157th STREET
2 zidani hiši naprodaj
Ena ima 6 sob, druga 4 sobe, obe
na eni loti, 50x420 čevljev. Garaža
za tri avte, veliko sadnega drevja.
Se lahko vidi po dogovoru.
Za podrobnosti pokličite
IV 1-3877

3 SOBE SE ODDA
V NAJEM
DRUŽINI BREZ OTROK.
Pokličite po 6. ure zvečer.
UTah 1-6888

SEDMAK
Vršimo selitve in prevažamo lahko ekspresno robo
321-325 EAST 156th STREET, blizu LAKE SHORE BLVD.
KENmore 1-6580 IYanhos 1-6370

EUCLID POULTRY
549 EAST 185th ST., KE 1-8187 Jerry Petkovšek, lastnik
Vsakovrstna perutnina in sveža, prvovrstna jajca. Sprej-
mamo naročila za perutnino za svahte, bankete in veselice, itd.
NEKAJ POSEBNEGA: Prodajamo kokoši tudi zrezano na kose
ter si lahko nabavite samo one kose, ki vam najbolj ugaajo.

SEDAJ JE ČAS
ZA POKRITI VAŠO STREHO ALI STAVITI NOVO STREHO
ALI ZLEBOVE.
VRŠIMO VSA V KLEPARSKO STROKO SPADAJOČA DELA.
Naše delo je poznano kot prve vrste; je zanesljivo in jamčeno.
Cene so zmerno. Se priporočamo v naklonjenosti.
FRANK KURE
Lahko pišete na ta naslov
R. F. D. 1 (Rt. 44), NEWBURY, OHIO
ali pokličite telefonično Newbury 1-283

Bailey's 4 TRGOVINE

MERCHANTS ZNAMKE SO DODATNI PRIHRANKI

9x12' OVALNE PLETENE PREPROGE

PREOBROTNE! ... REG. 59.95

39.95

"Hickory" bombažne, ovalne pletene preproge, ukrojene po Homemaker. So rabne na obeh straneh in so temo pletene v rdeči, sivi, vinsko-rdeči, zeleni, črni in rjavi barvi. Te bleščeče barve bodo prinesle vsaki sobi topel občutek. NI TREBA PREDVPLAČILA.

27x48" enake preproge
REG. 5.95 3.98

Enako ovalno pleteno preproge v popularni 27x48" meri, enake barve kot zgoraj navedene. POKLIČITE CHerry 1-3820.

Globoko vtisnjene bombažne preproge mere 9x12'

REG.
49.95

29.95

Nove "Adelphi" preproge iz vtisnjene bombažne vlakna, ukrojene po Pride Mills. Privlačni kvadratni vzorci. Obratna stran je prevlečena z valjarji, da so zanjke trdno pritrjene. Siva, lovsko-zelena, kostanjevo rjava, zelena, lesno-roza, sandalwood barva. NI TREBA PREDVPLAČILA.

4.98 ENAKE PREPROGE MERE 27x48"

Velike 27x48" preproge iz vtisnjene bombažne vlakna v enaki ali kontrastni barvi drugih preprog v sobi. Bela, rumena, plava, rdeča, siva, lovsko-zelena, rjava, zelena, lesno-roza, turquoise ali sandalwood barva. POKLIČITE CH 1-3820.

BAILEY'S peto nadstropje in v vseh podružnicah

105 let izkušnje v varenju
v vsakem zaboju ...

STROH'S

Izza 1850 leta, je fin okus in gladkost dobil Stroh pivo priznanje resnično finega piva. Poskusite ga danes. Privoščite si izreden okus Stroh's—edinega piva v Ameriki, varjenega nad ognjem.

OKUS,
ki ga nobeno pivo ne
prekaša

Ugajal vam bo

Stroh's
je lahkejši!

SEDAJ PO LOKALNIH CENAH

ILKA VAŠTETOVA

UPOR

ZGODOVINSKI ROMAN

(nadaljevanje)

"Ne, ne, Iza. To je izključeno!" se je vmešal stari stric. "Vendar ne boš—"

"Oh, skrila ga bom pač tako, da ga ne dobe v pest."

"Iza!" Stari gospod je s težavo vstal s svojega naslanjača in njegova visoka senca je grozeče zatemnila okno. Stopil je korak proti temnemu kotu, kjer sta na blazinjaku sedeli obe mladi ženi. "Prepovedujem ti, da bi se igrala z našim življenjem! Ali naj zaradi takšnega kmetav-zagrinjavanja vsi?"

Zdajci je vstala tudi Iza.

"Stric! Kmet je prav tako človek kakor ti ali jaz. Pomisli, da ima ženo in dvoje otrok!"

"Otroka imaš tudi ti, Iza! Tvoja sveta dolžnost je, da mu ohraniš mater."

"Moja sveta dolžnost je, da ravnam po svoji vesti! Siromak se je zatekel k meni, ker trdno veruje, da mu pomagam. Kako bi ga mogla pahiti v smrt!"

"Ali nisi nekoč pravila, da je ubežal iz Langerjevega bramborskega bataljona? Ali ni to tisti mizar, o katerem si pravila, da je ščeval vaše kmete, naj ne gredo na tlako?"

"Da, tisti je. Pa to na dejstvu, da je moje pomoči potreben, ničesar ne izpremeni."

"Tako! Ali si pozabila, da je njegova žena v zahvalo za vse tvoje dobrote namigovala ljudem na vasi, zakaj francoski general Poganc se ni dal požgati? Metala je nate najgrše blato in ti—?"

"Stric! Lepo te prosim, stric! Ne pozabi, da so vse to delali zagrenjeni siromašni tlačanski trpini. Stric! Tudi lastni smrtni strah nam ne daje pravice, da pahnemo človeka, ki se je boril

za našo stvar, pred puške! To bi bilo izdajstvo! Umrli bi od sramu. Vsak upornik bi imel pravico, da mi pljune v obraz."

"Iza! Kakšno govorjenje je to!"

"Resnica je, stric—ljubi stric! Lepo te prosim! Ne spravljaj tolikšne sramote nad nas!" je Iza zajokala.

Starček se je okrenil in se vrnil v svoj naslanjač.

"Vse nas pogubi!" je vzdihnil.

"Ne, ne! Nič se ne boj! Skrijem ga, da ga živ krst ne najde. Manica! Poslušaj! Pelji ga na vrt previdno ob plotu! Skrij ga v jamo za smeti, pokrij z leskami, na vrh naloži kup gnoja, ki je poleg jame. Pazi, da mu pušči ob plotu dovolj zraka, da se ne zaduši! Ali si razumela?"

"Da, Izica, da. Tako pojde!" je vsa vesela šepetala starka in brž odhitela.

Nekaj ur pozneje, bilo je okrog polnoči, je stala Iza Langerjeva pred nizkim okencem svoje sobe in strmela na vrt. Tam v ozadju, potopljenem v nočni senci, je—skrit v jami za smeti, skrbno zagrnjeni s kupom gnoja—ležal ubog, preganjan človek, podložnik njene graščine. Tam v oni jami je zdaj—kdo ve za koliko časa—tičala usoda njih vseh...

Iza se je zdrznila in prisluhnila v noč. Nekakšen šum je prihajal iz teme, kakor topot konjskih kopit, kakor drdranje težko naloženih voz...

Že so se slišali kriki kakor reza-ka vojaška povelja... Iza je po prstih, da ne zbudi otrok in stare Manice, ki so spali v sosed-

ni sobi, stekla iz svoje sobe in po lesenem hodniku v Coopini-jevo stanovanje.

"Kaj je?" je vprašala, ko je v temni stricjevi sobi zagledala ob odprtem oknu dve senci za zastorom.

"Pst!" je posvaril glas stricjeve snahe. "General Zucchi se je vrnil."

"Kaže, da se bodo na trgu utaborili," je šepetaje pristavil stari stric.

Izi je zastal dih. Počasi je stopila za zastor drugega okna. Na trgu se je v mesečini lesketalo orožje premikajočih se čet. Kmalu so se razmestile v skupinah po vsem trgu navzdol. Razpostavili so topove in visoko naložene vozove s strelivom in živčjem.

Že so privlekli od nekega drva in si sredi trga zakurili ognje in kuhali večerjo. Po vsem trgu je odmevala njih brbljava govori-ca.

Ali je Zucchi med njimi? je prešinilo Izo. A v tem trenutku bi za vse na svetu ne izgovorila njegovega imena.

"V tistile kavaladi je najbrž general," je zinila gospa Coppini-jeva.

Starček je pogledal za jezdeci, ki so izginili v ulico proti kapit-lju, in pritrdil:

"Da, kaže, da se nas ne bodo takoj lotili."

Lotili? Izo je spreletel mrzel strah. Stopila je v kot in sedla na blazinjak. Trdno je stisnila roke v naročju. Morala, morala je strah premagati. Molč je zavladal v temni sobi.

Počasi se je kričanje Lahov na trgu umirilo. Vojaki so povečerjali in utrujeni pospali okrog ognjev—na golih tleh.

"Do jutra nas bodo pustili v miru," je ugotovil starček, odkrevsal v sobo in sedel k Izi na blazinjak.

Njegova snaha je zdrknila v naslanjač ob oknu in vzdihnila: "Odpočiti se morajo za—za krvniški posel, ki jih čaka." In tresočim se glasom je pristavi-

la: "Oh, kako se bojim!" Zakrila je obraz z rokami in zaihtela.

"Franciška!" jo je posvarila Iza.

Starčka pa je že premagal strah:

"Postavijo nas na trg in nas postrele. Mesto pa požgo," je trepetaje prerokoval.

Iza se je vzravnila.

"Nikar ne izgublajte vsega poguma! Za jok je še vedno čas."

"Nobene rešitve ne vem. Saj vidiš, general je uganil—morda ima dokaze za to—da vse mesto drži z uporniki. Niti toliko nam več ne zaupa, da bi svojim voja-kom dovolil, da prenoče na stanovanjih pod našimi strehi," je ugovarjal Coppinijeva.

"Slišal sem, da se je glavbar branil stopiti upornikom na čelo—morda nas to reši," je starček poizkusil miriti snaho.

"Oh, papa! ali nisi opazil, da se Zucchi prav malo meni za našega glavbarja?"

"Hohenwart mu ni po srcu," je pritegnil in zazehal v nepremagljivem navalu utrujenosti.

"Če se Hohenwartu posreči nalagati Lahe, da je uporu nasprotovl in da se ga tudi me-ščani niso udeležili, potem smo rešeni," se je oglašila Iza.

"Ali misliš, da Zucchi po me-štu ni imel vohunov? En sam dokaz vrže senco na vse mesto. Pomisli, da je tvoja spletčnica še vedno zaprta v prostiji! Kdo ve, kaj so že vse izvlekli iz nje! Pogubila nas bo vse!" je prerokovala Coppinijeva.

Zopet se je Izi skrčilo srce v mrzlem strahu...

Starček je zadržal v kotu blazinjaka. Njegova snaha je od časa do časa dvignila v poltemi svoj beli robček k očem. Iza je vročih, suhih oči strmela proti oknu.

Zora je počasi vstajala iz za-objorja, nad mestom pa je ležala mrtvaška tišina. Le konji na trgu, privezani k vozovom, so včasih hrzali ali tolkli s kopiti

ob vegasti tlak. Dan se je razlil po sobi.

Coppinijeva je vstala, da poskrbi za zajtrk. Tudi Iza se je dvignila in stopila zopet za zastor. Vojaki na trgu so po večini spali okrog ugaslih ognjev, nekateri pa so se že prebujali, se pogovarjali, vstajali, krmili konje in iznova netili ogenj. Duh po dimu je prihajal skozi odprto okno. Zastori so se zibali v hladnem jutranjem vetru.

Kdo pa je prihajal tamle v spremstvu straže iz Ljubljanske ulice?

Glavar.

Da. In šel je ob Poberjevi in Jelovškovi hiši ter čez cesto... mimo vodnjaka...

"Ali gre k nam?" je Iza glasno vprašala, da se je stric na blazinjaku predramil in odprl oči.

"Mislim, da gre Hohenwart k nam," je Iza pojasnila in prisluhnila na cesto.

Nekaj trenutkov čakanja—že je potegnil nekdo za hišni zvo-nec.

"Res je!"

Iza je stekla kar sama, da odpre prijatelju.

Kmalu se je vrnila v njegovem spremstvu. Glavar je bil ves izpremenjen. Njegova ponosna, trdna in vedra drža—kje je bila? Sključen in zamišljen je glavar po prvem pozdravu sedel v naslanjač. Obraz mu je bil poln sivih senc, kljukasti nos povešen nad trdno stisnjenimi majhnimi ustnami. Imel je belo okrvavljeno obvezo na glavi. Levi rovak mu je prazen visel nad obvezano roko.

Potem je dvignil pogled s tal in ga predirljivo uprl v Izi-ne velike, modre oči.

"Iza!" je izpregovoril. "Rešite nas! Samo vi nas še lahko rešite. Samo vi!" je poudaril in pojasnil: "General je odločil: Danes opoldne zažgo mesto. Vse može polove in potegnejo v vojsko. Starčke, žene in otroke n-ženejo po svetu."

"Strašno!" je zahlipala Coppinijeva, ki se je bila medtem vrnila.

"Da. Že ponoči, takoj ob nje-govem prihodu, sem se mu javil. Ozmerjal me je kakor psa. Sa-mo moje rane so ga menda zadr-žale, da me ni dal na mestu ustreliti. Prepričal sem ga, da se ni upora udeležil noben meščan—izprva je namreč rohnal, da veli vse postreliti. Razkačil ga je strel, ki je baje na povratku skozi Bršljin prišel iz neke hiše

in siknil mimo njegove glave. Za ta atentat in za upor se hoče temeljito maščevati. Še danes da požgati vse sumljive kraje: Bršljin, Prečno, Trebnje, Žužembek, Šmihel, Novo mesto."

"O, bog!"

Iza si je zakrila obraz z rokami.

"Iza! Vsi smo v vaših rokah! Samo vi bi mogli vplivati nanj!" "Oh, ne bo me hotel poslušati!" se je branila.

(Dalje prihodnjica)

100 lbs. — B E L E M O K E \$10.00

Paket št. 8 \$14.00	Paket št. 16 \$11.50	Paket št. 19 \$11.00
10 lbs. sladkorja	10 lbs. riža	10 lbs. riža
10 lbs. riža	20 lbs. sladkorja	6 lbs. kave
10 lbs. masti	6 lbs. kave	1/2 lb. čaja
6 lbs. kave		1/2 lb. popra

BICIKLI Puch-Steyr. \$38.00 — RADIO APARATI \$38.00

V vseh cenah je že uračunan prevoz do prejemnika!

D E N A R :

Tečaj Dni 600 za \$1. Dostava v 10-15 dneh.

O B I S K I D O M O V I N E :

Vse dokumente (passport in vizo) pripravimo Vam brezplačno. Prav tako rezerviramo mesta na ladjah ter letalih. Sprejemamo prijave za to, kakor tudi za prihodnje leto.

BLEED TRAVEL SERVICE 6113 St. Clair Ave.

CLEVELAND 3, OHIO

Tel. EX 1-8787

Pozor, podjetniki!

V najem ali na "lease" se odda ali proda lepo zidano poslopje v Euclidu, pripravno za kakšno industrijsko podvzetje.

Ako imate podjetje, da želite povečati, se tudi sam pridružim kot solastnik.

Za podrobnosti se obrnite na

JACOB STREKAL

405 EAST 200th STREET

IV 1-1100

QUALITY AT A PRICE—EASY TERMS

STAKICH FURNITURE CO.

JAMES D. STAKICH, Prop.

IVanhoa 1-8288

16305 Waterloo Road

STORE HOURS: Monday, Thursday, Friday—9 A.M. to 9 P.M. Tuesday-Saturday 9 A.M. to 6 P.M. — Wednesday 9 A.M. to 12 Noon

— PRIMEREN POPUST ZA STAR APARAT —

VELIKANSKA RAZPRODAJA

ob otvoritvi
nove samopostrežne trgovine

THE ROBERTS OUTLET STORE
na 406 East 156th Street

Razprodaja se prične
26. avgusta ob 9. uri zjutraj

Darila bodo dana prvim 100 odjemalcem, ki bodo
kaj kupili.

Vse bo prodano po najnižjih cenah.
Ta razprodaja traja en mesec.

Tu je označenih le nekaj naših cen

Moške SRAJCE s kratkimi rokavi	89c
Moške SRAJCE s kratkimi rokavi	\$1.35 — 2 za \$2.50
Moške HLAČE	\$1.50
Moške HLAČE	\$2.95
Moške ČEPICE	33c
Moški SLAMNIKI	89c
Moški in deški JACKETS	\$1.00
Moške PLETENE SRAJCE	33c
Moški JOPIČI	\$1.95
Ženske BOMBAŽNE OBLEKE	89c
Ženske BLUZE	33c
Ženska SPODNJA KRILA	33c
Ženske TORBICE	79c
Ženska KRILA	50c
Ženske NOGAVICE	35c
Ženski KLOBUKI	79c
Ženske TOPPER SUKNJE	\$3.00
Ženska SPODNJA OPRAVA	3 za \$1.00

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO.'S Cool BASEMENT

SAMO V KLETI MAY CO. V CLEVELANDU!

U.S. ARMADNE WAC'S

ZA VSAKO VREME

ZIMSKE SUKNJE

VSE-VOLNENE

ODSTRANLJIVE PODLOGE

Odvišna zaloga armadnih suknj, izdelane
za potovanje okrog sveta in da prenesejo
najhujše nevihte.

LE MAJHEN DEL ORIGINALNE CENE!

- Olivno zeleno dolgotrajno bombažno poplin blago.
- Dvo-prsna suknja trench stila, s pasom in ličnimi stranskimi žepi z gumbi.
- Prerez zadaj nudi bolj udobno hojo. Ovratnik ima gumb. Podloge se lahko nosi kot tople halje.
- Ukrojene po vzorcih "Tujih intrig."
- Tesno opriemajoče čepice ne dopustijo vetru, da prodre... odstranite jih ob toplejšem vremenu.
- Dekliške mere 8, 10, 12, 14.

THE MAY CO.'S Cool BASEMENT
oddelek z ženskimi suknjami

CHICAGO, ILL.

FOR BEST
RESULTS IN
ADVERTISING
CALL
DEarborn 2-3179

BUSINESS OPPORTUNITY

Real Buy — CONFECTIONERY STORE — Fully equipped. Reasonable rent \$50. Near 4 schools and factory. 4 room apartment in rear. Carry out lunches our specialty.

1702 Wabansia Ave.
Capitol 7-9895

WANTED TO RENT

RESPONSIBLE Family needs 5 room unfurnished apartment. — Husband carpenter will do any kind of maintenance work in exchange for apartment. Call — Humboldt 6-8143

RESPONSIBLE Couple (expectant parents), 2 children 2 years and 1 year old, need 2-3 bedroom unfurnished heated apartment. N. or N.W. or suburbs. Moderate rental.

BErkshire 7-1250

REAL ESTATE

HOMWOOD — Must sacrifice and sell immediately lovely 9 room frame home, includes 4 bedrooms, den, breakfast room, full basement, 2 car garage and large wooded lot. By owner. \$19,500. Homewood 2720 no answer call DEarborn 2-3179

OAK LAWN — 6 1/2 room based brick ranch, beautiful, 90 foot lot, natural fire place, gas heat, attached garage, patio, barbecue. Price \$25,500.

For information call — ESsex 5-9112

PARK FOREST — By owner — 3 bedrooms, attached garage, natural fireplace, fenced yard. Extras. Lot 60x120. — \$15,700.

314 Indianwood
SKyline 4-6034